

SLO-analyse

De grote reis - Malmberg

© **Stichting leerplanontwikkeling (SLO), Enschede**

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

September 2007

1. Registratiedeel

Titel	<i>De grote reis</i>
Volledige titel	<i>De grote reis</i> Kennisgebieden in samenhang
Auteurs	Kouwenberg, B. (red); Waal, R. de (red); Wensveen, B. van (red); e.a..
Uitgever	Naam: Uitgeverij Malmberg Adres: Postbus 233 Pc/Woonplaats: 5201 AE DEN BOSCH Tel.: 073 -6 288811 Fax: 073 - 6210512 E-mail: klantenservice.bao@malmberg.nl Website: www.malmberg.nl
Jaar van uitgave	1996-2005
Omschrijving	<i>De grote reis</i> is een geïntegreerde methode voor het basisonderwijs voor groep 1 tot en met 8. Verschillende kennisgebieden (aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en geestelijke stromingen en alle educaties) worden in samenhang behandeld. In de A-delen ligt het accent op aardrijkskunde, in de B-delen op geschiedenis en in de C-delen op natuuroriëntatie en geestelijke stromingen. De overige kennisgebieden en educaties spelen door het geheel heen als nevenaccenten. De leerstof wordt in jaarlijks terugkerende themalijnen aangeboden.
Samenstelling	Voor de groepen 1 en 2 zijn de volgende materialen beschikbaar: twee cd's, twee videobanden/dvd's, twee reisgidsen (handleidingen incl. kopieerbladen) en een vertelkoffer met daarin twee sets voor elk zes thema's, bestaande uit een voorleesboek, prentenboekje en kofferplaten. Voor groep 3 en 4: een leesboek voor de leerlingen en een reisgids (ringband met methodehandleiding, jaargroephandleiding, themahandleidingen en kopieerbladen), een videoband/dvd en een cd voor de docent. Voor de groepen 5 tot en met 8 is de methode gesplitst in drie delen: de A-delen met het accent op aardrijkskunde, de B-delen met het accent op geschiedenis en de C-delen waarin het accent op natuur, techniek, milieu en geestelijke stromingen ligt. Deze splitsing geldt niet voor het zoekboek, het toetsboek, de cd's en videobanden/dvd's. Voor de groepen 5 tot en met 8 bestaat de methode uit: voor de docent: een reisgids (ringband met methodehandleiding, jaargroephandleiding, themahandleidingen en kopieerbladen), twee cd's (groep 7 en 8 elk één cd) en een videoband/dvd; voor de leerling: een leesboek, een logboek, een antwoordenboekje, een toetsboek en een zoekboek.
Doelstellingen en uitgangspunten	In de methodehandleiding wordt aangegeven welk doel met elk van de themalijnen wordt nagestreefd. <ul style="list-style-type: none"> • De kaart: de kinderen vormen zich een beeld van de aarde. Ze leren de belangrijkste regio's kennen en maken zich een aantal vaardigheden eigen die nodig zijn voor het lezen en gebruiken van kaarten. • Reizen: de kinderen vormen zich een beeld van de aarde. Ze leren de belangrijkste regio's kennen en ervaren dat reizen leuk, interessant en boeiend is. • Voedsel: de kinderen vormen zich een beeld van de aarde. Ze leren de belangrijkste regio's kennen. Ze leren inzien dat voedselpatroon en eetcultuur samenhangen met ruimtelijke spreiding en dat de voedselproductie afhankelijk is van en invloed heeft op natuur en milieu.

Titel	<i>De grote reis</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • Wonen: de kinderen vormen zich een beeld van de aarde. Ze leren de belangrijkste regio's kennen en ervaren hoe mensen op verschillende plaatsen wonen en samenleven. • Verandering: de kinderen vormen zich een beeld van de geschiedenis van de samenleving. Ze leren de belangrijkste perioden kennen en ervaren dat de geschiedenis wordt gekenmerkt door een proces van voortdurende verandering. • Vergelijking: de kinderen vormen zich een beeld van de geschiedenis van de samenleving. Ze leren de belangrijkste perioden kennen en ervaren dat mensen een periode verschillend kunnen beleven. • Herhaling: de kinderen vormen zich een beeld van de geschiedenis van de samenleving. Ze leren de belangrijkste perioden kennen en ervaren dat verschijnselen zich, zowel in het eigen leven als in de geschiedenis, herhalen. • Conflict: de kinderen vormen zich een beeld van het functioneren van de samenleving. Ze leren dat afspraken en regels nodig en nuttig zijn om problemen te kunnen voorkomen en oplossen. • Welzijn: de kinderen vormen zich een beeld van een gezond gedragspatroon dat past bij henzelf en de omgeving waarin ze opgroeien. Ze ervaren dat mensen zich kunnen opstellen als mondige consumenten. • Geloven: de kinderen vormen zich een beeld van de overeenkomsten en verschillen tussen geestelijke stromingen in de samenleving. Ze leren dat de levensbeschouwing ook in het dagelijks leven een rol speelt. • Techniek: de kinderen vormen zich een beeld van de relatie tussen techniek en natuur. Ze leren verschijnselen uit de techniek verkennen vanuit een vragende en kritische houding en ervaren dat je er plezier aan kunt beleven. <p>Seizoenen: de kinderen vormen zich een beeld van de jaargetijden. Ze leren de natuur verkennen vanuit een kritische en vragende houding en ervaren dat je er plezier aan kunt beleven.</p> <p><i>De grote reis</i> noemt de volgende uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • behandeling van de kennisgebieden in samenhang • actief en interactief leren • in de methode wordt uitgegaan van een pluriforme samenleving • positieve aandacht aan sociale relaties tussen mensen met verschillende achtergronden • het scheppen van een realistisch beeld van de samenleving • het bieden van positieve identificatiemogelijkheden (alle mensen hebben dezelfde rechten) • positieve kennismaking met uiteenlopende culturen en samenlevingen (waardevol, interessant, gelijkwaardig) • mondiaal perspectief • de ontwikkeling tot 'wereldburger'

Titel	<i>De grote reis</i>		
Kostenplaatje	Het kostenplaatje geeft een indicatie van de kosten uitgaande van acht groepen met 25 leerlingen per groep. 'Kosten eerste aanschaf' betreft het gebruiks- en verbruiksmateriaal bij de aanschaf van de volledige methode in het eerste jaar. 'Jaarlijkse kosten' betreft de kosten van de verbruiksmaterialen in de volgende jaren. Niet doorberekend zijn eventuele kopieerkosten. 'Additioneel materiaal' betreft de kosten van extra materialen. Voor de antwoordenboeken is één exemplaar per vijf leerlingen berekend. Kortingsregelingen van de uitgever zijn bij het kostenplaatje niet meegenomen. Peildatum voor dit kostenplaatje is september 2007.		
	<i>Kosten eerste aanschaf</i>	<i>Jaarlijkse kosten</i>	<i>Additioneel materiaal</i>
	€ 16.146,-	€ 1.092,-	€ -
Overige informatie	<i>De grote reis</i> verspreidt Gebruikersbulletins aan alle deelnemende scholen met aanvullende informatie bij de methode. De onderwerpen worden aangedragen door gebruikerspanels.		

2. In hoeverre wordt aan de kerndoelen (versie herziening 2006) voldaan?

Toelichting op de nieuwe kerndoelen

Bij het analyseren van de methoden wereldoriëntatie op de kerndoelen is door SLO uitgegaan van de definitieve herziening kerndoelen 2006. In de herziene kerndoelen oriënteren leerlingen zich in het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld' op zichzelf, op hoe mensen met elkaar omgaan, hoe ze problemen kunnen oplossen en hoe ze zin en betekenis geven aan hun bestaan. Leerlingen oriënteren zich op de natuurlijke omgeving en op verschijnselen die zich daarin voordoen. Leerlingen oriënteren zich ook op de wereld, dichtbij, veraf, toen en nu en maken daarbij gebruik van cultureel erfgoed.

Het verschil met de kerndoelen van 1998 is in de eerste plaats het aantal kerndoelen, dat is teruggebracht van tien naar vier. De vier kerndoelen zijn algemener geformuleerd, maar de inhoud van de tien kerndoelen van 1998 kan er wel in worden ondergebracht.

Kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld

De kerndoelen bevatten vier domeinen: Mens en samenleving, Natuur en techniek, Ruimte (aardrijkskunde) en Tijd (geschiedenis).

Analyseresultaten kerndoelen

Met betrekking tot de kerndoelen, zoals deze door de overheid zijn vastgesteld voor het domein Mens en samenleving, Natuur en techniek en Tijd voldoet de methode *De grote reis* aan alle kerndoelen. Met betrekking tot de kerndoelen voor het domein Ruimte voldoet de methode *De grote reis* aan drie kerndoelen volledig en één kerndoel ten dele. Het gaat hierbij om kerndoel 47. Één van de aspecten van dit kerndoel is het vergelijken van de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving met de ruimtelijke inrichting van omgevingen elders vanuit negen verschillende perspectieven. Dit komt in *De grote reis* beperkt aan de orde. De meeste aandacht voor het vergelijken van de eigen omgeving met een ander land gaat naar Afrika.

3. In welke kerninhouden worden de kerndoelen in de methode uitgewerkt?

Om aan te kunnen geven op welke wijze methoden de kerndoelen concretiseren is door SLO een nadere uitwerking van de kerndoelen in kerninhouden (indicatoren en specificaties) gemaakt. Bij de uitwerking is gebruik gemaakt van diverse richtinggevendende teksten en documenten, zoals de tekst van de karakteristiek bij het vakgebied Oriëntatie op jezelf en de wereld en van het document TULE (TUssendoelen en LEerlijnen). Er is getracht de kerninhouden zo zorgvuldig mogelijk te formuleren.

Kerndoel 47 is reeds zo gedetailleerd dat deze niet verder gespecificeerd hoefde te worden. Bij de kerninhouden ten aanzien van het beheersen van de topografie is de topografielijst voor het basisonderwijs van het Cito als referentiekader gebruikt.

Met betrekking tot de kerninhouden, zoals deze door SLO zijn opgesteld, is uit analyse gebleken dat veel kerninhouden en specificaties in *De grote reis* worden aangeboden. Omdat het aantal kerninhouden omvangrijk is voor het leergebied 'Oriëntatie op jezelf en de wereld', volstaan we hier met het kort benoemen van de kerninhouden die niet volledig zijn aangetroffen in de methode.

Mens en samenleving

Met betrekking tot het aanleren van redzaam gedrag in sociaal opzicht als verkeersdeelnemer, richt de methode zich alleen op de fietser en niet op de leerling als voetganger of als passagier.

De grote reis schenkt aandacht aan: ruzie en pesten, respect, tolerantie en afwijzen van discriminatie en de gelijkwaardigheid van seksen. Niet aan de orde komen: vrijheid voor meningsuiting en emancipatie.

Geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen krijgen volop aandacht in *De grote reis*. Te denken valt aan het: jodendom, het christendom, de islam, het boeddhisme en het hindoeïsme. Het Humanisme komt niet aan bod.

Natuur en techniek

Alle kerninhouden komen aan bod, met uitzondering van kerninhoud 41.3: de overeenkomsten en verschillen tussen planten, dieren en mensen.

Ruimte

Met betrekking tot kerninhoud 47 komt het vergelijken van de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving met de ruimtelijke inrichting van omgevingen elders vanuit negen verschillende perspectieven beperkt aan de orde. De meeste aandacht voor het vergelijken van de eigen omgeving met een ander land gaat naar Afrika.

Wat betreft het behandelen van maatregelen die bewoning in door water bedreigde gebieden mogelijk maakt (zowel in het heden als in het verleden) ontbreken de terpen. Wel aan de orde komen: poldersystemen, Deltawerken, Zuiderzeewerken, rivierdijken en duinen.

Tijd

Alle tijdvakken komen in *De grote reis* aan de orde. Enkele specificaties van de tijdvakken (kerndoel 52) zijn niet aanwezig in de methode. Het gaat daarbij om:

- het christendom in het Romeinse Rijk: van verboden tot enig toegestane godsdienst bij Grieken en Romeinen
- hofstelsel en horigheid bij Monniken en ridders
- opkomst van stedelijke burgerij en toenemende zelfstandigheid van steden bij Steden en staten.

Tot slot komt een aantal belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis niet in de methode voor. Om welke personen en gebeurtenissen het hierbij gaat, kunt u zien in de tabel bij kerndoel 53.

Legenda:

A	=	analyseresultaat
■	=	aanwezig
▣	=	gedeeltelijk aanwezig
□	=	afwezig

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
34. De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.	34.1 Zorg dragen voor lichamelijke gezondheid van henzelf.	34.1.1 Hygiëne.	■
		34.1.2 Voeding.	■
		34.1.3 Verslaving.	■
		34.1.4 Rust, ontspanning, houding en beweging.	■
34.2 Zorgen dragen voor lichamelijke gezondheid van anderen.	34.2.1 Ziekte, handicaps en gezondheidszorg.	34.2.1 Ziekte, handicaps en gezondheidszorg.	■
		34.2.2 EHBO.	■
34.3 Zorg dragen voor psychische gezondheid van henzelf.	34.3.1 Opkomen voor jezelf.	34.3.1 Opkomen voor jezelf.	■
		34.4.1 Rekening houden met anderen.	■
35. De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.	35.1 Leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht als verkeersdeelnemer.	35.1.1 Lopen.	□
		35.1.2 Fietsen.	■
		35.1.3 Passagier zijn.	□
		35.2.1 Verkoopbevorderingstechnieken.	■
35.2 Leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht als consument.	35.2.2 Omgaan met geld	35.2.2 Omgaan met geld	■
		35.2.3 Productinformatie en kwaliteit.	■
		36.1.1 Gemeentelijk bestuur.	■
36. De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.	36.1 Leren van hoofdzaken van de Nederlandse staatsinrichting.	36.1.2 Provinciaal bestuur.	■
		36.1.3 Het landsbestuur.	■
		36.1.4 Betekenis van de monarchie in het Koninkrijk der Nederlanden.	■ Keuze taaltaak, groep 8, deel B betekenis van het volkslied, het Wilhelmus
		36.1.5 De politie en rechtbank.	■
	36.2 Leren van hoofdzaken van de Europese	36.2.1 Het Europees bestuur.	■

Kerdoel	Indicator SLO	Specificatie SLO	A
	staatsinrichting.		
	36.3 Rol van de burger.	36.3.1 Rechten en plichten van burgers.	■
37: De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.	37.1 Aandacht voor samenleven.	37.1.1 Familie.	■
		37.1.2 Vriendschap.	■
		37.1.3, Afspraken (taakverdeling) en regels.	■
		37.1.4 Werk(en).	■
		37.1.5 Verenigingsleven.	■
		37.1.6 Culturele diversiteit.	■
	37.2 Aandacht voor waarden en normen.	37.2.1 Ruzie en pesten (ook in groepsverband).	■
		37.2.2 Respect, tolerantie en afwijzen van discriminatie.	■
		37.2.3 Vrijheid van meningsuiting.	□ Je eigen mening geven komt wel in de methode voor, maar vrijheid van meningsuiting als kenmerk van een democratie wordt niet aan de orde gesteld.
		37.2.4 Emancipatie.	□ In deel 8 (zoekboek) staat wel vermeld dat vrouwen in 1919 ook kiesrecht krijgen, maar het begrip emancipatie wordt niet genoemd.
		37.2.5 Gelijkwaardigheid van seksen.	■ De methode wijdt niet uit over dit thema, maar impliciet komt het wel aan de orde. Zo wordt de leerlingen in groep 5 geleerd dat vroeger vrouwen thuis bleven, terwijl mannen gingen werken en dat tegenwoordig vrouwen ook werken en beroepen kunnen uitoefenen die

Kerdoel	Indicator SLO	Specificatie SLO	A
			vroeger alleen door mannen werden uitgeoefend, zoals cameraman
38: De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met verschillen in opvattingen van mensen.	38.1 Kennis van hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen.	38.1.1 Christendom.	■
		38.1.2 Islam.	■
		38.1.3 Boeddhisme.	■
		38.1.4 Hindoeïsme.	■
		38.1.5 Jodendom.	■
		38.1.6 Humanisme.	□
	38.2 Respectvol omgaan met verschillen in opvattingen van mensen.	38.2.1 Aandacht voor opvattingen van mensen vanuit verschillende geestelijke stromingen (<i>ook binnen de verschillende stromingen</i>).	■
39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.	39.1 Met zorg omgaan met het milieu.	39.1.1 Kennis over de betekenis van het milieu.	■
		39.1.2 Kennis over ingrijpen van de mens in relatie tot het milieu.	■
		39.1.3 Kennis over duurzame ontwikkeling.	■
		39.1.4 Zorg dragen in relatie tot milieu en duurzame ontwikkeling.	■
40. De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.	40.1 Leren over planten.	40.1.1 Variatie en soorten planten onderscheiden en benoemen.	■
		40.1.2 Functioneren van planten in leefomgeving (instandhouding).	■
		40.1.3 Relatie met omgeving.	■
	40.2 Leren over dieren.	40.2.1 Variatie en soorten dieren onderscheiden en	■

Kerdoel	Indicator SLO	Specificatie SLO	A
		benoemen.	
		40.2.2 Functioneren van dieren in leefomgeving (instandhouding).	■
		40.2.3 Relatie met omgeving.	■
41. De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.	41.1 De bouw van planten en de vorm van en functie van de plantendelen.	41.1.1 Bouw van planten.	■
		41.1.2 Vorm en functies van plantendelen.	■
	41.2 De bouw, vorm en functie van onderdelen/ lichaamsdelen van mens en dier.	41.2.1 Bouw van mens en dier.	■
		41.2.2 Vorm en functie van onderdelen/lichaamsdelen van mens en dier.	■
	41.3 De overeenkomsten en verschillen tussen planten, dieren en mensen.	41.3.1 Bouw, vorm en functies vergelijken.	□
42. De leerlingen leren onderzoek doen aan materialen en natuurkundige verschijnselen, zoals licht, geluid, elektriciteit, kracht, magnetisme en temperatuur	42.1 Onderzoek doen aan materialen.	42.1.1 Eigenschappen van verschillende soorten materialen.	■
	42.2 Onderzoek doen aan natuurkundige verschijnselen.	42.2.1 Licht.	■
		42.2.2 Geluid.	■
		42.2.3 Elektriciteit.	■
		42.2.4 Kracht.	■
		42.2.5 Magnetisme.	■
		42.2.6 Temperatuur.	■
43. De leerlingen leren hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind.	43.1 Beschrijven van het weer met behulp van temperatuur, neerslag en wind.	43.1.1 Temperatuur (<i>warm, koud</i>).	■
		43.1.2 Neerslag.	■
		43.1.3 Wind.	■
		43.1.4 Weer en seizoenen.	■
	43.2 Beschrijven van het klimaat met behulp van temperatuur, neerslag en	43.2.1 Aspecten die klimaat bepalen.	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
	wind.		
		43.2.2 Klimaatsoorten.	■
44. De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik.	44.1 Relaties leggen tussen werking, vorm en materiaalgebruik van producten.	44.1.1 Materialen <i>Metaal, glas, plastic, hout, papier, verf, stof, elektriciteitsdraad.</i>	■
		44.1.2. Technische inzichten (werking).	■
		44.1.3 Vormgeving.	■
		44.1.4 Wisselwerking tussen werking, vorm en materiaalgebruik.	■
45. De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.	45.1 Oplossingen bedenken voor technische problemen.	45.1.1 Ontwerp/ werktekening maken.	■
		45.1.2 Keuze voor materiaal.	■
		45.1.3 Keuze voor hulpmiddelen.	■
		45.1.4 Rekening houden met randvoorwaarden.	■
	45.2 Oplossingen uitvoeren voor technische problemen.	45.2.1 Natuurkundige en technische principes gebruiken.	■
		45.2.2 Rekening houden met randvoorwaarden.	■
	45.3 Oplossingen evalueren voor technische problemen.	45.3.1 Beoordelen van eindproduct.	■
		45.3.2 Aangeven van verbeterpunten.	■
46. De leerlingen leren dat de positie van de aarde ten opzichte van de zon, seizoenen en dag en nacht veroorzaakt.	46.1 Leren dat de positie van de aarde ten opzichte van de zon, seizoenen en dag/nacht veroorzaakt.	46.1.1 Zonnestelsel.	■
		46.1.2 Draaiing van de aarde en ontstaan van dagen en nachtritme.	■
		46.1.3 De beweging van de aarde ten opzichte van de zon en het ontslaan van seizoenen.	■
47: De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen	47.1 Kennis van de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving vanuit negen verschillende	47.1.1 Landschap.	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.	perspectieven.		
		47.1.2 Wonen.	■
		47.1.3 Werken.	■
		47.1.4 Bestuur.	■
		47.1.5 Verkeer.	■
		47.1.6 Recreatie.	■
		47.1.7 Welvaart.	■
		47.1.8 Cultuur.	■
		47.1.9 Levensbeschouwing.	■
	47.2 Vergelijken van ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving met de ruimtelijke inrichting van omgevingen elders vanuit negen verschillende perspectieven.	47.2.1 Gebied in Nederland.	□
		47.2.2 Lidstaat 1 EU, lid voor 2004.	□
		47.2.3 Lidstaat 2 EU, lid voor 2004.	□
		47.2.4 Lidstaat 1 EU, lid sinds 2004.	□
		47.2.5 Lidstaat 2 EU, lid sinds 2004.	□
		47.2.6 Verenigde Staten van Amerika.	□
		47.2.7 Land In Azië.	□
		47.2.8 Land In Afrika.	■
		47.2.9 Land In Zuid-Amerika.	□
48: Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland genomen worden/werden om bewoning van door water bedreigde gebieden	48.1 Kennis van maatregelen die bewoning in door water bedreigde gebieden mogelijk maakt, zowel in het heden als in het verleden.	48.1.1 Functie van poldersystemen.	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
mogelijk te maken.			
		48.1.2 Deltawerken Zeeland.	■
		48.1.3 Zuiderzeewerken.	■
		48.1.4 Terpen.	□
		48.1.5 Dijken bij grote rivieren.	■
		48.1.6 Duinen.	■
49: De leerlingen leren over de mondiale spreiding van bevolkingsconcentraties en godsdiensten, van klimaten, energiebronnen en van natuurlandschappen zoals vulkanen, woestijnen, tropische regenwouden, hooggebergten en rivieren.	49.1 Kennis van de mondiale spreiding van bevolkingsconcentraties, godsdiensten, klimaten, energiebronnen en natuurlandschappen.	49.1.1 Bevolkingsconcentraties.	■
		49.1.2 Godsdiensten.	■
		49.1.3 Klimaten.	■
		49.1.4 Energiebronnen.	■
		49.1.5 Natuurlandschappen.	■
50: De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.	50.1 Omgaan met kaart en atlas.	50.1.1 Schaal.	■
		50.1.2 Legenda.	■
		50.1.3 Coördinaten.	■
		50.1.4 Register.	■
		50.1.5 Windrichting.	■
		50.1.6 Afstand.	■
	50.2 Beheersen van basistopografie van Nederland (Zie bijlage: topografielijst CITO).	50.2.1 Eigen regio.	■
		50.2.2 Provincies en hoofdsteden.	■
		50.2.3 Belangrijke steden.	■
		50.2.4 Belangrijke gebieden.	■
		50.2.5 Belangrijke wateren.	■
	50.3 Beheersen van basistopografie van Europa (Zie: topografielijst CITO).	50.3.1 Landen en hoofdsteden van de Europese Unie.	■
		50.3.2 Andere belangrijke landen.	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
		50.3.3 Belangrijke steden.	■
		50.3.4 Belangrijke wateren	■
		50.3.5 Belangrijke deelgebieden.	■
		50.3.6 Belangrijke gebergten.	■
	50.4 Beheersen van basistopografie van (de rest van) de wereld (Zie: topografielijst CITO).	50.4.1 Werelddelen.	■
		50.4.2 Belangrijke landen.	■
		50.4.3 Herkomstlanden van belangrijkste etnische groepen in Nederland.	■
		50.4.4 Belangrijke steden.	■
		50.4.5 Belangrijke wateren.	■
		50.4.6 Belangrijke deelgebieden.	■
		50.4.7 Belangrijke gebergten.	■
51: De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.	51.1 Leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen.	51.1.1 Mondelinge bronnen.	■
		51.1.2 Tekstuele bronnen.	■
		51.1.3 Audiovisuele bronnen.	■
		51.1.4 Authentieke bronnen/cultureel erfgoed.	■
	51.2 Leren hanteren van tijd en tijdsaanduidingen.	51.2.1 Hanteren van de indeling van de dag, de week, de maand, het jaargetijde, het jaar, de eeuw, de periode.	■
		51.2.2 Hanteren van de begrippen vroeger/toen, heden/nu, toekomst/straks.	■
		51.2.3 Hanteren van een tijdbalk.	■
52: De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten;	52.1 Jagers en boeren.	52.1.1 Levenswijze van jagers en verzamelaars.	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen; televisie en computer.			
		52.1.2 Ontstaan van landbouw en landbouw- samenlevingen.	■
	52.2 Grieken en Romeinen.	52.2.1 De verspreiding van de Grieks-Romeinse cultuur.	■
		52.2.2 De confrontatie met de Germaanse cultuur.	■
		52.2.3 Het christendom in het Romeinse Rijk: van verboden tot enig toegestane godsdienst.	□
	52.3 Monniken en ridders.	52.3.1 Verspreiding van het christendom tot in de Lage Landen.	■
		52.3.2 Hofstelsel en horigheid.	□
	52.4 Steden en staten.	52.4.1 Opkomst van handel en ontstaan van steden.	■
		52.4.2 Opkomst van stedelijke burgerij en toenemend. zelfstandigheid van steden	□
	52.5 Ontdekkers en hervormers.	52.5.1 Het begin van de overzeese Europese expansie (ontdekkings- reizen).	■
		52.5.2 De Opstand en het ontstaan van een onafhankelijke Nederlandse staat (Opstand= Tachtigjarige oorlog).	■
	52.6 Regenten en vorsten.	52.6.1 Ontstaan van handelskapitalisme en begin van een wereldeconomie.	■
		52.6.2 Burgerlijk bestuur en stedelijke cultuur in Nederland.	■
	52.7 Pruiken en revoluties.	52.7.1 Slavenarbeid op plantages en de opkomst van het abolitionisme (= tegenstanders van slavernij).	■
		52.7.2 Het streven naar grondrechten en naar politieke invloed van de	■

Kerdoel	Indicator SLO	Specificatie SLO	A
		burgerij in de Franse en Bataafse revolutie.	
	52.8 Burgers en stoommachines.	52.8.1 Ontstaan van parlementair stelsel en de toename van volksinvloed.	■
		52.8.2 De industriële revolutie en de opkomst van emancipatiebewegingen.	■
	52.9 Wereldoorlogen.	52.9.1 Wereldoorlog.	■
		52.9.2 Economische wereldcrisis.	■
		52.9.3 Wereldoorlog II	■
	52.10 Televisie en computer.	52.10.1 Blokvorming tussen Oost en West en de Koude Oorlog.	■
		52.10.2 Sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren '60.	■
53: De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.	53.1 Leren over belangrijke historische personen uit de Nederlandse geschiedenis.	53.1.1 Politici, staatslieden en koningshuis.	■ Willem van Oranje, Wilhelmina
		53.1.2 Helden en ontdekkingsreizigers.	■ Max Havelaar, Barentsz, Abel Tasman, Houtman en De Keyzer
		53.1.3 Wetenschappers en uitvinders.	■ Huygens, Van Leeuwenhoek, Zacharias Jansen
		53.1.4 Kunstenaars (zowel beeldend, als literair, als muziek, als theater, als architecten).	■ Heijermans, Remco Campert Van Gogh, Frans Hals
		53.1.5 Religie en levensbeschouwing	□
	53.2 Leren over belangrijke historische gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis.	53.2.1 Van jagers/verzamelaars naar boeren (periode: ca. 3000 voor Chr.).	■
		53.2.2 Verspreiding van de Grieks/Romeinse cultuur (periode: 3000 v. Chr.- 500	■

<i>Kerdoel</i>	<i>Indicator SLO</i>	<i>Specificatie SLO</i>	A
		n. Chr.).	
		53.2.3 Verspreiding van het christendom (periode: 500 - 1000).	■
		53.2.4 Opkomst handel en ontstaan van steden 1000 - 1500).	■
		53.2.5 Ontdekkers en hervormers, Opstand (= tachtigjarige oorlog) (periode: ca. 1550 - 1650).	■
		53.2.6 Gouden Eeuw (periode: ca 1600 – 1700).	■
		53.2.7 Engelse oorlogen (periode: 1652 –1784).	□
		53.2.8 Rampjaar 1672 (periode: ca. 1672/)	□
		53.2.9 Strijd tussen patriotten en prinsgezinden (periode: ca. 1780 – 1790).	□
		53.2.10 Bataafse republiek/ Napoleontische tijd (periode: 1790-1806).	■
		53.2.11 Stadhouder koning Willem I (periode: 1813 – 1840).	□
		53.2.12 1830 Afscheiding Nederland/België (periode: 1830 - 1839).	□
		53.2.13 1848: Thorbecke -> grondwetsherziening.	■
		53.2.14 Sociale kwestie (periode: 1874 - 1903).	■
		53.2.15 Schoolstrijd (periode: 1848 – 1920).	□
		53.2.16 Begin 20e eeuw (periode: 1900-1920).	■
		53.2.17 Crisistijd (periode: 1929 – 1940).	■
		53.2.18 Tweede wereldoorlog (periode: 1940-1945).	■
		53.2.19 Periode van de Wederopbouw (periode: 1945 – 1960).	■
		53.2.20 Tijd van de moderne media en van de globalisering (periode: 1960-heden).	■

4. Welke leerinhouden komen aan bod, op welke manier gebeurt dat en is er samenhang?

In *De grote reis* komen alle, in de Wet op het basisonderwijs genoemde, kennisgebieden op het terrein van mens, maatschappij en natuuroriëntatie in samenhang aan de orde. De methode bestaat, in de groepen 5 tot en met 8, uit drie delen per leerjaar, die elk een hoofdaccent hebben: aardrijkskunde in deel A, geschiedenis in deel B en natuuronderwijs, techniek, milieu en samenleving in deel C. Daarbij wordt ook een relatie gelegd met andere leergebieden, vooral met Nederlands. *De grote reis* heeft veel aandacht voor taal en werkt met drie tekstsoorten (verhalende teksten, informatieve teksten en explicatieve teksten). Er is ook een relatie met rekenen/wiskunde (werken met tabellen, grafieken, schaal), kunstzinnige oriëntatie (knutsel-, teken- en theatertaken) en bewegingsonderwijs (vooral spelvormen in groep 1-2).

De leerstofinhoud is gebaseerd op de indeling in acht levensgebieden met 23 bijbehorende basisbegrippen. De levensgebieden zijn: mens en levensonderhoud; mens en medemens; mens en macht; mens en cultuur; mens als individu; mens en ruimte; mens en tijd; mens en natuur. De basisbegrippen zijn verdeeld over twaalf themalijnen en elke themalijn heeft zes thema's. Hierna volgt een overzicht van de twaalf themalijnen met bijbehorende thema's (de eerste twee thema's zijn voor groep 1/2, 3 en 4 en de laatste vier thema's voor respectievelijk groep 5, 6, 7 en 8):

- de kaart (links/rechts, kaarten, plattegrond, kaartlezen, kaartverkennen, kaartkennis)
- reizen (op weg, hierheen, Turkije, Suriname, Marokko, wereldreis)
- voedsel (proeven, tuinen, op tafel, visserij, schaarste, betrokkenheid)
- wonen (thuis, huizen, dorp, migratie, wereldstad, tegenstellingen)
- verandering (een week, familie, de plek, steentijd, ontdekkers, vooruitgang?)
- vergelijking (vrije tijd, de dag, eeuw, Romeinen, kolonialisme, crisistijd)
- herhaling (babytijd, leeftijd, bewaard, middeleeuwen, revolutie, machtsblokken)
- conflict (samen, de baas, veilig, pesten, vooroordelen, buitenstaanders)
- welzijn (je lichaam, verkopen, ziek, consument, gezond, papierwinkel)
- geloven (toeval, schrift, reiniging, bakens, oorsprong, doodgewoon)
- techniek (water, beweging, afval, uitvinden, hergebruik, toekomstbeeld)
- seizoenen (een jaar, beestjes, jaargetijden, overleven, kleuren, biotopen)

De grote reis kent een vakkenoverstijgende structuur die ontstaan is vanuit de integratie van levens- en kennisgebieden en die vorm heeft gekregen in de hierboven genoemde themalijnen die elk jaar terugkeren.

In de methode wordt verder niet gesproken over integratie van de kennisgebieden maar over samenhang. Die samenhang komt vooral tot uiting in de doelen, de leerstof en de leerstofordening. De lesdoelen (Weten dat ..., Inzien dat ..., Beseffen dat ...), die als gespreksdoelen in de lesbeschrijvingen zijn geformuleerd, zijn soms vakoverstijgend. Ook de leerstof, die binnen een thema of les aan de orde komt, kan elementen uit verschillende kennisgebieden bevatten. Vooral in de C-delen (natuuronderwijs) wordt ook leerstof voor milieu, techniek, geestelijke stromingen en gezond gedrag aangeboden. En ook in de thematische leerstofordening komt de genoemde samenhang tot uiting.

De A-, B- en C-delen (voor respectievelijk aardrijkskunde, geschiedenis en natuuronderwijs) zijn niet afzonderlijk te gebruiken. Dit is, volgens de uitgever, alleen aan te raden als de school van plan is op korte termijn ook met de andere onderdelen van de methode te gaan werken.

"In *De grote reis* wordt een realistisch beeld geschetst van de maatschappelijke werkelijkheid". Maar in de handleidingen staan geen 'tips' om gebruik te maken van de actualiteit in de vorm van suggesties om in te spelen op actuele gebeurtenissen van die week of dat jaar. Bij de methode zijn twee gebruikersbulletins verschenen en hoort een methodesite www.degrotereis.nl maar ook daar worden geen actuele onderwerpen/opdrachten aangeboden.

Leerinhoud - specifiek Mens en samenleving

In de methode zijn activiteiten en opdrachten opgenomen die leerlingen uitnodigen tot kritische meningsvorming. In de afsluitende gesprekken moeten leerlingen soms een eigen mening vormen en in discussie gaan. Er zijn veel activiteiten die uitnodigen tot sociale interactie. In elke les zijn onderdelen aanwezig waarbij leerlingen moeten overleggen, samen spelen of samenwerken. Ook is er altijd een afsluitend klassikaal gesprek, waarbij ook gevoelens en ervaringen kunnen worden gedeeld. Het 'helpen van anderen' is niet expliciet in de methode aangetroffen. Activiteiten en opdrachten die uitnodigen tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid, voor zichzelf en voor anderen, zijn vooral in de themalijn 'Welzijn' te vinden.

Leerinhoud - specifiek Ruimte

In de A-delen van de methode is de geografische vierslag herkenbaar, maar niet als zodanig expliciet benoemd. De leerkracht krijgt, vooral in de introductie en gespreksonderdelen, suggesties aangereikt tot het stellen van zowel waarnemingsvragen als ook verklarings-, herkennings- en waarderingvragen.

Leerinhoud - specifiek Tijd

In de B-delen van de methode wordt het historisch denken van leerlingen ontwikkeld. Ontmoeten en beleven staat vooral centraal in de verhaallesen. Bij de introductie van elke themales staan suggesties voor het oproepen van voorkennis. Vooral in de documentairelessen komt het waarnemen, benoemen en beschrijven aan de orde. Verklaar (bijvoorbeeld door de 'waarom'-vraag te stellen) komt vooral in de themalijn 'Conflict' aan de orde. En herkennen en toepassen in de themalijn 'Vergelijking'. In de methode zijn ook voorbeelden te vinden waarbij een vergelijking met de wereldgeschiedenis plaats vindt.

Leerinhoud - specifiek Natuur en techniek

In de C-delen van de methode worden in de themalijnen 'Techniek' en 'Seizoenen' leerinhouden aangeboden die bijdragen aan het ontwikkelen van onderzoekend en ontwerpnd leren en aan bevorderen van ontmoetingen met de natuur. De leerlingen moeten bijvoorbeeld planten zoeken, paddenstoelen determineren, proefjes doen en een dynamo maken. De thema's en leerinhouden sluiten aan bij de leefwereld van de kinderen (concept-contextbenadering). De methode spreekt over 'werkelijkheid' en 'levensgebieden'.

4. Welke leerinhouden komen aan bod, op welke manier gebeurt dat en is er samenhang?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
4.1 In de methode komen de volgende kennisgebieden aan de orde: (de score is afhankelijk van de score bij de kerndoelanalyse)	4.1.1 oriëntatie op mens en samenleving	■	
	4.1.2 oriëntatie op tijd	■	
	4.1.3 oriëntatie op ruimte	■	
	4.1.4 oriëntatie op natuur en techniek	■	
4.2 Er wordt een relatie gelegd met andere leergebieden:	4.2.1 Nederlands	■	
	4.2.2 rekenen/wiskunde	■	
	4.2.3 kunstzinnige oriëntatie	■	
	4.2.4 bewegingsonderwijs	■	
	4.2.5 Engels	□	
4.3 De integratie van de kennisgebieden komt tot uiting	4.3.1 doelen	■	

4. Welke leerinhouden komen aan bod, op welke manier gebeurt dat en is er samenhang?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
in:			
	4.3.2 leerstof	■	
	4.3.3 leerstofordening	■	
	4.3.4 instructie	□	
	4.3.5 verwerking	□	
	4.3.6 evaluatie	□	
4.4 Delen van de methode kunnen ook afzonderlijk worden ingezet voor één of enkele vak(ken) of kennisgebied(en), namelijk voor:	4.4.1 oriëntatie op mens en samenleving	□	De A-, B- en C-delen zijn niet afzonderlijk te gebruiken. Dit is, volgens de uitgever, alleen aan te raden als de school van plan is op korte termijn ook met de andere onderdelen van de methode te gaan werken.
	4.4.2 oriëntatie op tijd	□	
	4.4.3 oriëntatie op ruimte	□	
	4.4.4 oriëntatie op natuur en techniek	□	
4.5 Er wordt een relatie gelegd met de actualiteit:	4.5.1 de handleiding geeft hiervoor suggesties	□	In <i>De grote reis</i> wordt een realistisch beeld geschetst van de maatschappelijke werkelijkheid. In de handleidingen staan geen 'tips' om gebruik te maken van de actualiteit.
	4.5.2 er wordt verwezen naar actuele informatie op een methodesite	□	Bij de methode hoort wel een methodesite www.degrotereis.nl , maar daar worden geen actuele onderwerpen/opdrachten aangeboden.
	4.5.3 via een (digitale) nieuwsbrief	□	Bij de methode zijn twee gebruikersbulletins verschenen maar ook daarin worden geen actuele onderwerpen/opdrachten aangeboden.
4.6 Er wordt een relatie gelegd met de eigen omgeving:	4.6.1 eigen leefomgeving	■	
	4.6.2 eigen tijd (heden)	■	
4.7 De leerdoelen richten zich op:	4.7.1 kennis	■	
	4.7.2 vaardigheden	■	o.a. kaartvaardigheden, opzoekvaardigheden
	4.7.3 houding	■	o.a. positieve houding t.o.v. (mensen uit) andere landen/culturen

4. Welke leerinhouden komen aan bod, op welke manier gebeurt dat en is er samenhang?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
	4.7.4 reflectie	■	De afsluitende gesprekken vragen om reflectie. En na afloop van zelfstandig werken worden de leerlingen uitgedaagd om te reflecteren op de aanpak die ze hebben gevolgd.

4. Leerinhoud - specifiek Mens en samenleving			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
4.8 De activiteiten/ opdrachten nodigen leerlingen uit tot kritische meningsvorming:	4.8.1 informatie verzamelen	■	
	4.8.2 informatie beoordelen	■	Bij het thema 'Consument' moeten leerlingen bijvoorbeeld teksten, vanuit verschillende invalshoeken, over prijsfactoren van een fiets en over levensmiddelenwinkels bestuderen. Bij het thema 'Hergebruik' moeten ze verpakkingen beoordelen.
	4.8.3 eigen mening vormen	■	
	4.8.4 discussiëren	■	
4.9 De activiteiten/ opdrachten nodigen leerlingen uit tot sociale interactie:	4.9.1 samen spelen/samen werken	■	
	4.9.2 klassikale of groeps gesprekken	■	
	4.9.3 delen van gevoelens en ervaringen	■	
	4.9.4 helpen van anderen	□	Het elkaar informeren over de inhoud van de teksten (op verschillende niveaus) is niet aangemerkt als 'helpen van anderen'.
4.10 De activiteiten/ opdrachten nodigen leerlingen uit tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor:	4.10.1 zichzelf	■	Met name in de themalijn 'Welzijn'.
	4.10.2 anderen	■	
	4.10.3 leefomgeving	■	
	4.10.4 de maatschappij	■	
4.11 De activiteiten/ opdrachten nodigen leerlingen uit tot het hanteren van conflicten:	4.11.1 problemen benoemen en bespreekbaar maken	■	Met name de themalijn 'Conflict' biedt hiervoor aanknopingspunten.
	4.11.2 oplossingen aandragen	■	

4. Leerinhoud - specifiek Mens en samenleving			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
	4.11.3 bijdragen aan een goed gespreksklimaat	■	
4.12 De activiteiten/ opdrachten nodigen leerlingen uit tot het leren omgaan met dilemma's:	4.12.1 analyseren van het probleem	■	Met name bij de afsluitende gesprekken onder het kopje "Inzien dat...".
	4.12.2 het maken van keuzes	■	

4. Leerinhoud - specifiek Ruimte			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
4.13 De geografische vierslag herkenbaar in de methode:	4.13.1 waarnemen	■	
	4.13.2 verklaren	■	
	4.13.3 herkennen	■	
	4.13.4 waarderen	■	

4. Leerinhoud - specifiek Tijd			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
4.14 De methode werkt aan het ontwikkelen van historisch denken.	4.14.1 Ontmoeten en beleven (van/ met historische en hedendaagse gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen).	■	
	4.14.2 Het oproepen van voorkennis, beelden, (voor)oordelen, door aan te sluiten bij wat leerlingen al weten, denken, willen, voelen en doen.	■	
	4.14.3 Waarnemen, benoemen en beschrijven (met betrekking tot hedendaagse gebeurtenissen, verschijnselen, ontwikkelingen en personen).	■	
	4.14.4 Verklaren (het interpreteren van historische en hedendaagse gebeurtenissen, verschijnselen en ontwikkelingen).	■	
	4.14.5 Herkennen en toepassen (het geleerde herkennen en toepassen in andere situaties).	■	
	4.14.6 Betekenis verlenen (het samenvoegen van de onderdelen tot een beeld).	■	
4.15 Er vindt een vergelijking met de wereldgeschiedenis plaats.		■	

4. Leerinhoud - specifiek Natuur en techniek			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
4.16 De leerinhouden worden op de volgende manier aangeboden:	4.16.1 de methode werkt aan het ontwikkelen van onderzoekend leren/gedrag	■	
	4.16.2 de methode werkt aan het ontwikkelen van ontwerpend leren/gedrag	■	
	4.16.3 de methode werkt aan het bevorderen van het ontmoeten met de natuur	■	
	4.16.4 concept-contextbenadering (voor <i>basisonderwijs is de echte leefwereld de context</i>)	■	
	4.16.5 anders, namelijk....	n.v.t.	

5. Hoe is de leerstof geordend?

De grote reis gaat bij de ordening van de onderwzinhouden uit van twaalf themalijnen die elk jaar terugkeren, maar met jaarlijks een wisselend thema-aanbod. Elke themalijn bestaat uit een zestal thema's (twee voor de groepen 1 tot en met 4 en vier voor de groepen 5 tot en met 8). In totaal zijn er dus 72 thema's. In de groepen 1/2 en 3 en 4 zijn de twaalf themalijnen telkens over de twee leerjaren verdeeld zodat er elk jaar zes thema's worden uitgevoerd. In de groepen 5 tot en met 8 bestaat de methode per leerjaar uit drie methodedelen met elk een eigen hoofdaccent. Aardrijkskunde in deel A, geschiedenis in deel B, natuuronderwijs, techniek, milieu en samenleving in deel C. De overige kennisgebieden en educaties zijn verspreid in de methode opgenomen. De B-delen van geschiedenis hebben een chronologische ordening. Bij de methode is nu een tijdvakken-supplement gemaakt, waarin wordt aangegeven waar in de methode de tien tijdvakken aan bod komen. Het supplement bevat ook kopieerbladen om een bepaald tijdvak door te nemen en voor elke leerling een tijdvakkenposter.

De onderwzinhouden worden van specifiek naar algemeen aangeboden. Specifieke verhalen vormen het vertrekpunt. De onderwzinhouden worden over het algemeen meer leerkrachtgestuurd dan leerlinggestuurd aangeboden. De keuzeactiviteiten zijn ook leerlinggestuurd.

Elk thema bestaat uit twaalf lessen waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen:

- basisactiviteiten, bestaande uit: verhaallessen, studielessen (mondeling of schriftelijk) en documentairelessen;
- keuzeactiviteiten, bestaande uit: groepslessen (spelles, excursies, museumles, praktijkles) en het werken in hoeken in groep 1-2 (huishoek, creatieve hoek, bouwhoek, natuurontdekhoeke en taal-leeshoek) of taakgericht werken in de groepen 3 tot en met 8 (speltaak, theateraak, knutseltaak, tekentaak, plantaak, onderzoekstaak, taaltaak, kijktaak, ontdektak en kooktaak).

Vanaf groep 5 kan elk thema worden afgesloten met een thematoets (uit de toetsboeken). Binnen de leerstofeenheden (thema's) is geen opbouw van concreet naar abstract of andersom en ook niet van dichtbij naar veraf of andersom aangetroffen.

De methode heeft voor alle lessen een vaste lesopbouw: introductie, leskern, afsluitend gesprek. De leskern bestaat uit voorlezen (verhaallessen), teksten bestuderen (studielessen), documentaire bekijken (documentairelessen) of taakgericht werken (keuzeactiviteiten).

Onderwijstijd

In de onderbouw (de groepen 1 tot en met 4) wordt gewerkt met zes thema's en in de bovenbouw (de groepen 5 tot en met 8) met twaalf thema's. Elk thema duurt drie weken. Alleen het thema 'Seizoenen' vormt hierop een uitzondering en duurt vier weken (in elk seizoen één week, dit is in de berekening buiten beschouwing gelaten). Bij een volledig programma is sprake van gemiddeld vier lessen per

week. Bij een minimumprogramma zijn dat drie lessen. Dit minimumprogramma komt tot stand door te kiezen voor het uitvoeren van drie van de zes keuzeactiviteiten. Activiteiten die in aanmerking komen om weg te laten zijn in de methode aangegeven met een asterisk.

Voor de lesduur wordt in de methode (bij de lesbeschrijvingen) geen indicatie gegeven. Voor de berekening van de minimale en maximale onderwijstijd is voor de groepen 1 tot en met 4 uitgegaan van een lesduur van 45 minuten en voor de groepen 5 tot en met 8 van een lesduur van 60 minuten.

5. Hoe is de leerstof geordend?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
5.1. De ordening van de onderwijshouden over de leerjaren heen is als volgt:	5.1.1 aan de hand van tijdvakken	■	B-delen: geschiedenis kent een chronologische ordening. Bij de methode is nu een tijdvakken-supplement gemaakt, waarin wordt aangegeven waar in de methode de tien tijdvakken aan bod komen. Het supplement bevat ook kopieerbladen om een bepaald tijdvak door te nemen.
	5.1.2 aan de hand van regio's	□	A-delen: aardrijkskunde aan de hand van thema's en niet van regio's.
	5.1.3 aan de hand van thema's	■	De methode is opgebouwd rond 72 thema's.
	5.1.4 cursorisch	■	Door de ordening van de leerstof over A-delen (aardrijkskunde), B-delen (geschiedenis) en C-delen (natuuronderwijs, techniek, milieu en samenleving).
	5.1.5 concentrisch	■	De twaalf themalijnen keren elk jaar terug.
	5.1.6 anders, nl.	n.v.t.	
5.2 De frequentie waarmee de onderwijshouden aan bod komen is als volgt:	5.2.1 in één leerjaar	□	
	5.2.2 in meerdere leerjaren	□	
	5.2.3 in elk leerjaar	■	De onderwijshouden van de twaalf themalijnen komen in groep 5 tot en met 8 elk jaar aan bod. In groep 1/2 en 3 en 4 komen ze eens in de twee jaar aan bod.
5.3 De onderwijshouden worden over de leerjaren heen als volgt aangeboden:	5.3.1 van algemeen naar specifiek	□	
	5.3.2 van specifiek naar algemeen	■	
	5.3.3 meer leerkrachtgestuurd	■	

5. Hoe is de leerstof geordend?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
	dan leerlinggestuurd		
	5.3.4 meer leerlinggestuurd dan leerkrachtgestuurd	☐	
	5.3.5 van concreet naar abstract	■	
	5.3.6 van abstract naar concreet	☐	
	5.3.7 van dichtbij (eigen omgeving/heden) naar veraf (verder weg/verleden)	■	
	5.3.8 van veraf (verder weg/verleden) naar dichtbij (eigen omgeving/heden)	■	In de B-delen (geschiedenis) is in groep 1 tot en met 4 sprake van onderwijshouden die, in tijd, dichtbij zijn. In groep 5 tot en met 8 worden de onderwijshouden van verleden naar heden over de leerjaren aangeboden.
5.4 De onderwijshouden binnen een leerstofeenheid zijn als volgt geordend:	5.4.1 van algemeen naar specifiek	☐	
	5.4.2 van specifiek naar algemeen	■	Elk thema begint specifiek (vanuit een verhaal).
	5.4.3 van leerkrachtgestuurd naar leerlinggestuurd	■	Bij de keuzeactiviteiten ook leerlinggestuurd.
	5.4.4 van leerlinggestuurd naar leerkrachtgestuurd	☐	
	5.4.5 van concreet naar abstract	☐	Binnen de leerstofeenheden (thema's) is geen opbouw van concreet naar abstract of andersom en ook niet van dichtbij naar veraf of andersom aangetroffen.
	5.4.6 van abstract naar concreet	☐	
	5.4.7 van dichtbij (eigen omgeving/heden) naar veraf (verder weg/verleden)	☐	
	5.4.8 van veraf (verder weg/verleden) naar dichtbij (eigen omgeving/heden)	☐	

<p>5.5 Onderwijstijd</p> <p><i>Deze tabel bevat de benodigde minimale en maximale onderwijstijd voor de methode per jaar zoals de auteurs dat inschatten.</i></p> <p><i>Minimale onderwijstijd: de tijd die een methode in één leerjaar nodig heeft voor de basisstof. Maximale onderwijstijd: de tijd die een methode in één leerjaar nodig heeft voor de basis-, verrijkings- en herhalingsstof samen. De onderwijstijd is daarbij afgerond op hele uren.</i></p>		Groepen:1-4	Groepen:5-8
	<i>Naam methode: De grote reis</i>		
	<i>Lesduur (in minuten)</i>	45	60
	<i>Aantal lessen per week</i>	3 of 4	3 of 4
	<i>Aantal lessen per hoofdstuk/blok</i>	9 of 12 per thema	9 of 12 per thema
	<i>Aantal weken per jaar</i>	18	36
	<i>Aantal hoofdstukken/ blokken per jaar</i>	6 thema's	12 thema's
	<i>Minimale onderwijstijd (in uren)</i>	40	108
<i>Maximale onderwijstijd (in uren)</i>	54	144	

6. Hoe vindt instructie plaats?

De grote reis hanteert hoofdzakelijk het model van directe instructie. Incidenteel zijn modellen voor probleemgestuurde instructie en ontdekkend leren in de methode te herkennen. Vooral bij de onderzoekstaken en ontdektaken van het taakgericht werken. In de informatiebrochure van de methode staat: "U geeft niet te veel aanwijzingen, want dan valt er niets meer zelfstandig te ontdekken. De kinderen worden aangesproken als 'actieve spoorzoekers'. Ze zien zich vanuit dit perspectief regelmatig voor boeiende opdrachten geplaatst. Individueel of in groepjes proberen ze die opdrachten zelfstandig op te lossen".

Er sprake van een geleidelijk opgebouwde instructietaal (voor groep 1/2, de instructiebeeldtaal). In de handleidingen worden geen aanwijzingen gegeven voor het variëren van de instructie.

De grote reis kent geen onderscheid tussen leerkrachtgebonden en leerkrachtonafhankelijke lessen. Wel komen in de lessen bij de basisactiviteiten momenten van zelfstandig werken voor. Het onderdeel 'taakgericht werken' uit de keuzeactiviteiten kan, door de gehanteerde instructietaal, door de leerlingen zelfstandig (individueel, in tweetallen of in groepjes) worden uitgevoerd. De basislessen zijn klassikale interactieve lessen met mondelinge en schriftelijke verwerking en een mondelinge klassikale afsluiting (gesprek).

6. Hoe vindt instructie plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
6.1 De methode hanteert de volgende modellen voor instructie:	6.1.1 directe instructie	■	
	6.1.2 probleemgestuurde instructie	■	
	6.1.3 ontdekkend leren	■	
	6.1.4 anders, namelijk	n.v.t.	
6.2 De methode geeft aanwijzingen voor het variëren van de instructie (zie ook <i>Omgaan met verschillen tussen leerlingen</i>).		□	
6.3 Er zijn leerkrachtgebonden en leerkrachtonafhankelijke lessen (zie ook <i>Combinatiegroepen</i>).	6.3.1 de methode kent zowel leerkrachtgebonden en leerkrachtonafhankelijke lessen.	□	
6.1 De methode hanteert de volgende modellen voor instructie:	6.3.2 elke les bestaat uit zowel een leerkrachtgebonden als een leerkrachtonafhankelijk deel.	■	Niet <u>elke</u> les bestaat uit zowel een leerkrachtgebonden als een leerkrachton-

6. Hoe vindt instructie plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
			afhankelijk deel. De verhaallesen zijn bijvoorbeeld volledig leerkrachtgebonden.

7. Hoe vindt verwerking plaats?

De grote reis hanteert de volgende groeperingsvormen: klassikaal (de afsluitende gesprekken bij iedere les en de verhaalles), in tweetallen (onderzoekstaak), in groepjes (lezen en discussiëren) en individueel (kijktak, werken in logboek).

De methode biedt variatie in leeractiviteiten en verwerkingsopdrachten, vooral naar niveau en naar tempo. Bij de schriftelijke studielessen worden de teksten en opdrachten op drie niveaus aangeboden. De 'betere' leerlingen maken ook de opdrachten van de lagere niveaus (niveau- en tempodifferentiatie). Door de variatie in leeractiviteiten en de mogelijkheid om leerlingen een keuze te laten maken uit de keuzetaken kan er worden aangesloten bij de interesse en verschillende leerstijlen van leerlingen. Dit is in de analysetabel 'gedeeltelijk' gescoord omdat het in de methode niet expliciet is aangegeven.

De methode hanteert voor het taakgericht werken tien verschillende soorten taken, te weten: plantaak, knutseltaak, tekentaak, theatertaak, onderzoekstaak, taaltaak, ontdektak, kijktak, kooktak en speltak.

De verwerking van de leerstof gebeurt zowel mondeling (afsluitende gesprekken, taaltaken, theatertaken), als schriftelijk (op kopieerbladen en vanaf groep 5 in de logboeken) als digitaal (incidentele zoekopdrachten op internet). Dit geschiedt aan de hand van verschillende type opdrachten, variërend van open tot gesloten opdrachten en van invulopdrachten tot creatieve opdrachten. Analyseopdrachten (ontrafelen van een probleem of onderwerp) zijn vooral in de C-delen (natuur en techniek) aangetroffen. Onder associatieopdrachten (leggen van een relatie) is ook het werken met steekwoorden ('woordenweb'), bij de mondelinge studielessen, verstaan.

De methode maakt gebruik van diverse informatiedragers. Verhalen spelen een centrale rol bij elk thema. Ook de leerteksten bij de mondelinge en schriftelijke studielessen zijn een belangrijk onderdeel van de methode. Kaarten zijn vooral in de B-delen (aardrijkskunde, themalijnen reizen en de kaart) en in de zoekboeken (aardrijkskundige en historische kaarten) te vinden. Tekeningen en foto's staan vooral in de leesboeken en zoekboeken. De verhouding tussen de tekst en de afbeeldingen is ongeveer 1:2. In de onderbouw worden meer afbeeldingen gebruikt (vertelkoffer, prentenboekjes). Multimedia in de vorm van een dvd (of videoband) met film, diapresentaties en computeranimaties en een cd met interviews, reportages, luisteropdrachten, liedjes, versjes en verhalen worden tijdens de documentaireles gebruikt. Concreet materiaal wordt niet meegeleverd met de methode, maar in de themahandleidingen wordt onder het kopje 'nodig' aangegeven welke concrete materialen (bijvoorbeeld: zaden, gemeentegids, spuiten etc.) de leerkracht moet verzamelen.

7. Hoe vindt verwerking plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
7.1 De groeperingsvorm waarin de verwerking plaatsvindt is: (zie ook <i>Combinatiegroepen</i>)	7.1.1 klassikaal	■	
	7.1.2 in tweetallen of in groepjes (samenwerkend)	■	
	7.1.3 individueel	■	
7.2 Er is variatie in de verwerking van de leerstof: (zie ook <i>Verschillen tussen</i>	7.2.1 variatie in verwerkingsopdrachten naar interesse	■	Dit wordt niet expliciet in de methode aangegeven maar er zijn

7. Hoe vindt verwerking plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
<i>leerlingen)</i>			mogelijkheden hiertoe door kinderen een keuze te laten maken uit de keuzetaken. Deze keuze wordt normaal gesproken door de leerkracht gemaakt.
	7.2.2 variatie in verwerkingsopdrachten naar niveau	■	
	7.2.3 variatie in verwerkingsopdrachten naar tempo	■	Bij de schriftelijke studielessen lezen de 'betere' leerlingen ook de teksten en maken ook de opdrachten van de lagere niveaus. Tijdens het nagesprek informeren zij de kinderen die alleen hebben gewerkt met de teksten en opdrachten van de lagere niveaus.
	7.2.4 variatie in verwerkingsopdrachten naar leerstijl	■	Dit wordt niet expliciet in de methode aangegeven, maar er zijn mogelijkheden hiertoe door kinderen een keuze te laten maken uit de keuzetaken. Deze keuze wordt normaal gesproken door de leerkracht gemaakt.
7.3 De methode kent variatie in type opdrachten:	7.3.1 open opdrachten	■	
	7.3.2 gesloten opdrachten	■	
	7.3.3 invulopdrachten	■	
	7.3.4 rubriceeropdrachten	■	
	7.3.5 analyseopdrachten	■	
	7.3.6 associatieopdrachten	■	
	7.3.7 dramatische werkvormen	■	
	7.3.8 gespreksvormen)	■	
	7.3.9 creatieve opdrachten	■	
	7.3.10 praktijkopdrachten	■	
7.4 De verwerking van de leerstof gebeurt:	7.4.1 mondeling	■	
	7.4.2 schriftelijk	■	
	7.4.3 digitaal	■	
7.5 De methode hanteert de	7.5.1 verhalen	■	

7. Hoe vindt verwerking plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
volgende informatiedragers in de lesopdrachten:			
	7.5.2 leerteksten	■	
	7.5.3 kaarten	■	
	7.5.4 tekeningen / foto's	■	Verhouding tussen tekeningen en foto's ongeveer 2:1
	7.5.5 schema's/tabellen	■	
	7.5.6 multimedia)	■	
	7.5.7 concreet materiaal	■	Te verzamelen door de leerkracht.

8. Op welke wijze maakt de methode gebruik van ICT?

De grote reis maakt gebruik van ICT. Voor groep 1/2 tot en met groep 8 is er een cd en dvd beschikbaar. Met dit materiaal verdiepen leerlingen zich in de documentatieles. De onderwerpen op de cd en dvd sluiten aan bij de thema's van de betreffende groep. Hierbij kunnen de leerlingen individueel, in tweetallen of kleine groepjes of klassikaal werken.

Het geluidsmateriaal op de cd bestaat onder andere uit liedjes, verhalen, interviews en muziekfragmenten, gedichten, vogelgeluiden en radiofragmenten. Het beeldmateriaal op dvd bestaat zowel uit bewegende als min of meer stilstaande beelden (foto's, diapresentaties of computeranimaties).

De grote reis heeft een website (www.degrotereis.nl) met informatie voor docenten. Op deze website zijn de methodehandleiding, gebruikersbulletins, evaluatieformulieren, kopieerbladen, antwoordenbladen en gebruikerservaringen opgenomen

8. Op welke wijze maakt de methode gebruik van ICT?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
8.1 In de methode wordt gebruik gemaakt van ICT.		■	
8.2 De mogelijkheden voor ICT zijn:	8.2.1 geïntegreerd in de methode (als 'onmisbaar' onderdeel)	■	
	8.2.2 als additioneel materiaal beschikbaar (als 'extra' onderdeel)	□	
8.3 ICT mogelijkheden zijn er voor:	8.3.1 oefenen	□	
	8.3.2 verrijken	■	
	8.3.3 toetsen	□	
	8.3.4 remediëren	□	
	8.3.5 plannen/organiseren van leerlingactiviteiten	□	
	8.3.6 registratie van resultaten	□	
8.4 ICT maakt gebruik van de volgende informatietypen:	8.4.1 geschreven tekst	□	
	8.4.2 gesproken tekst	■	
	8.4.3 audiofragmenten	■	
	8.4.4 stilstaand beeld	■	Foto's.

8. Op welke wijze maakt de methode gebruik van ICT?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
	8.4.5 bewegend beeld	■	Animaties, videofragmenten.
8.5 De groeperingsvorm waarin ICT wordt gebruikt is:	8.5.1 individueel	■	
	8.5.2 in tweetallen of in groepjes (samenwerkend)	■	
	8.5.3 klassikaal	■	
8.6 De methode heeft een eigen website.		■	
8.7 Op de methodewebsite is informatie te vinden:	8.7.1 voor leerkrachten	■	Gebruikers-ervaringen.
	8.7.2 voor leerlingen	□	
8.8 De methode biedt software voor lessen met het digitale schoolbord.		□	
8.9 De methode biedt de gelegenheid om te werken in een elektronische leeromgeving.		□	

9. Kan de methode gebruikt worden in combinatiegroepen?

De grote reis kan gebruikt worden in combinatiegroepen, waarbij wordt uitgegaan van de combinaties 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8. De jaargroephandleiding biedt aanwijzingen voor het werken in combinatiegroepen. Het is mogelijk om met de gehele gecombineerde groep aan één thema te werken, doordat de informatieve teksten van de studielessen op meerdere niveaus worden aangeboden en bij de schriftelijke taken voor twee jaargroepen opdrachten zijn opgenomen. De informatieve teksten van de studielessen met mondelinge verwerking (vanaf groep 3) zijn ingedeeld in zes niveaus. Voor gecombineerde groepen geldt dat de drie hoogste niveaus van de ene groep overeenkomen met de drie laagste niveaus van de andere groep. In combinatiegroepen kan daardoor tot negen niveaus gedifferentieerd worden. De informatieve teksten van de studielessen met schriftelijke verwerking (incidenteel in groep 5 en systematisch vanaf groep 6) zijn ingedeeld in drie niveaus. In combinatiegroepen kan gedifferentieerd worden tot vier niveaus door de extra teksten en opdrachten die op kopieerbladen staan.

De grote reis kent geen onderscheid tussen leerkrachtgebonden en leerkrachtonafhankelijke lessen. Wel komen in de lessen bij de basisactiviteiten momenten van zelfstandig werken voor. En het onderdeel 'taakgericht werken' uit de keuzeactiviteiten kan, door de gehanteerde instructietaal, door de leerlingen zelfstandig (individueel, in tweetallen of in groepjes) worden uitgevoerd. De basislessen zijn klassikale interactieve lessen met mondelinge en schriftelijke verwerking en een mondelinge klassikale afsluiting (gesprek).

9. Kan de methode gebruikt worden in combinatiegroepen?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
9.1 De methode kan gebruikt worden voor combinatiegroepen.	9.1.1 de handleiding geeft aanwijzingen voor het gebruik van de methode in combinatiegroepen.	■	
	9.1.2 de methode kent zowel leerkrachtgebonden als leerkrachtonafhankelijke lessen.	□	

9. Kan de methode gebruikt worden in combinatiegroepen?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
	9.1.3 elke les bestaat uit zowel een leerkrachtgebonden als een leerkrachtonafhankelijk deel.	■	Niet <u>elke</u> les bestaat uit zowel een leerkrachtgebonden als een leerkrachtonafhankelijk deel. De verhaallesen zijn bijvoorbeeld volledig leerkrachtgebonden.
9.2 De methode hanteert de volgende groeperingsvormen:	9.2.1 klassikaal	■	
	9.2.2 in tweetallen of in groepjes (samenwerkend)	■	
	9.2.3 individueel	■	

10. Op welke wijze vindt evaluatie plaats?

Evaluatie in *De grote reis* vindt plaats door het afnemen van schriftelijke toetsen vanaf groep 5. Voor deze toetsen is er voor de leerlingen van groep 5 tot en met 8 een toetsboekje beschikbaar. In elk toetsboekje staan 12 toetsen die na afloop van elk thema worden afgenomen. De eerste vier toetsen hebben betrekking op aardrijkskunde (deel A), toets 5 tot en met 8 hebben betrekking op geschiedenis (deel B) en de laatste vier toetsen gaan over overige kennisgebieden en educaties zoals natuuronderwijs, techniek, milieu en samenleving (deel C).

In elke toets komen twee basisbegrippen aan bod. In de jaargroephandleidingen staan welke basisbegrippen er per thema getoetst worden. Iedere toets bestaat uit 10 vragen en opdrachten. In de eerste vijf vragen worden feiten en begrippen getoetst. Vraag 6 tot en met 8 zijn inzichtelijke vragen en in de laatste twee vragen moeten de leerlingen een eigen mening of waardeoordeel geven. Tijdens de toets mogen de leerlingen gebruik maken van het leesboek en het zoekboek.

In een apart katern van reisgids C zijn van elke jaargroep de toetsantwoorden te vinden. Vervolgens kan de leerkracht de resultaten uit het ingevulde toetsboek noteren op een individueel evaluatieformulier. Ook is er een groepsformulier met een overzicht per vier thema's.

Bij het evaluatieformulier is een toelichting voor de leerkracht waarbij aanwijzingen voor een normering wordt gegeven. Afhankelijk van de afspraken op de school wordt een beoordeling in woorden of in cijfers gegeven. Er worden geen suggesties gegeven voor hoe te handelen naar aanleiding van de toetsresultaten.

Op de website van de methode (www.degrotereis.nl) zijn deze registratieformulieren ook te vinden

10. Op welke wijze vindt evaluatie plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
10.1 Evaluatie vindt plaats door middel van:	10.1.1 observatie	□	
	10.1.2 toetsing	■	
	10.1.3 portfolio	□	
	10.1.4 reflectie door leerlingen	□	
10.2 De handleiding geeft concrete aandachtspunten voor observatie.		n.v.t.	
10.3 Er wordt met de volgende frequentie geobserveerd:	10.3.1 bij elke les	n.v.t.	
	10.3.2 na elk hoofdstuk of blok	n.v.t.	

10. Op welke wijze vindt evaluatie plaats?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties SLO	Score	Toelichting
	10.3.3 twee of drie keer per jaar	n.v.t.	
	10.3.4 anders, namelijk	n.v.t.	
10.4 De wijze waarop de methode toetst of de geformuleerde doelen bereikt zijn, is:	10.4.1 mondeling	☐	
	10.4.2 schriftelijk	☒	
	10.4.3 digitaal	☐	
	10.4.4 practicum	☐	
	10.4.5 anders, namelijk	n.v.t.	
10.5 De leerstof wordt aan de hand van de volgende type vragen getoetst:	10.5.1 kennisvragen	☒	
	10.5.2 inzichtvragen	☒	
	10.5.3 toepassingsvragen	☐	
10.6 Er wordt met de volgende frequentie getoetst:	10.6.1 na elk hoofdstuk of blok	☒	
	10.6.2 twee of drie keer per jaar	☐	
	10.6.3 anders, namelijk	n.v.t.	
10.7 De toetsen sluiten aan bij de leerstof:	10.7.1 alle leerstof wordt getoetst	☒	
	10.7.2 er wordt ook niet behandelde leerstof getoetst	☐	
10.8 De methode geeft concrete aanwijzingen voor het samenstellen van een portfolio.		☐	
10.9 De methode geeft handreikingen voor het registreren van evaluatiegegevens:	10.9.1 registratie van observatiegegevens	n.v.t.	
	10.9.2 registratie van toetsgegevens	☒	
10.10 De methode geeft normen voor het beoordelen van evaluatiegegevens:	10.10.1 normen voor het beoordelen van observatiegegevens	n.v.t.	
	10.10.2 normen voor het beoordelen van toetsgegevens	☒	
10.11 De methode biedt mogelijkheden voor remediëring naar aanleiding van de observatie en/of toetsresultaten:	10.11.1 de methode biedt informatie voor (eenvoudige) analyse en/of diagnose van tegenvallende toetsresultaten	☐	
	10.11.2 de methode biedt aanwijzingen voor het remediëren van gebleken problemen	☐	
10.12 De toetsresultaten zijn aanleiding om te differentiëren: (zie ook <i>Omgaan met verschillen tussen leerlingen</i>)	10.12.1 in aanbod/inhoud	☐	
	10.12.2 in doelen	☐	
	10.12.3 in instructie	☐	
	10.12.4 in verwerking	☐	

11. Hoe wordt er rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen?

De methode komt op een aantal manieren tegemoet aan de verschillende behoeften en mogelijkheden van leerlingen. De methode kent zeer uiteenlopende verwerkingsvormen van schriftelijke invulopdrachten tot dramatische werkvormen. Hoewel hier niet expliciet aandacht aan wordt gegeven is er hierdoor ruimte voor de leerkracht om in te spelen op verschillen in interesse en leerstijl van leerlingen.

Daarnaast speelt de methode in op verschillen tussen leerlingen wat betreft de leesvaardigheid. De verhalende teksten worden doorgaans door de leerkracht voorgelezen en zijn moeilijker dan de teksten die door de leerlingen worden gelezen: de informatieve teksten. Deze teksten staan in het leesboek en komen voor in de studielessen. Ze worden aangeboden op verschillende tekstniveaus waarbij het aantal woorden per niveau toeneemt. In de studielessen met mondelinge verwerking (vanaf groep 3) zijn er zes tekstniveaus en in de studielessen met schriftelijke verwerking (vanaf groep 6) zijn er drie niveaus. In het geval van een combinatiegroep worden de niveaus aangevuld tot negen respectievelijk vier tekstniveaus. De aanvullende niveaus staan op kopieerbladen.

De leerkracht wordt uitgenodigd om drie keer per jaar per leerling vast te stellen welk leesniveau de leerling heeft. Hiertoe zijn score-observatieformulieren beschikbaar. Op grond daarvan bepaalt de leerkracht welke tekst(en) een leerling gaat lezen. De leerling leest zoveel als hij aankan (bijvoorbeeld: tekst 1, tekst 1+2 of tekst 1+2+3). De verwerking wordt uitgebreider naarmate er meer teksten zijn gelezen. De vragen behorende bij tekst 2 en tekst 3 zijn in de kopieerbladen opgenomen.

Het logboek bevat steeds een extra vraag met een open driehoekje, bedoeld voor leerlingen die meer aankunnen. Deze zijn iets moeilijker dan de overige vragen met een gesloten driehoekje.

Tot slot biedt de methode keuzeactiviteiten aan die de leerlingen naast de basisactiviteiten kunnen uitvoeren. Deze keuzetaken zijn niet specifiek voor de snellere of meer begaafde leerling.

Er zijn geen aanvullende doelen voor de extra stof geformuleerd en voor de leerkracht zelf staan in de handleiding geen aanwijzingen voor het variëren van de instructie.

Er worden geen suggesties gegeven over hoe te handelen naar aanleiding van de toetsresultaten. In de jaargroephandleiding staat wel een algemene suggestie om, indien blijkt dat de toetsen slecht zijn gemaakt, de betreffende basisbegrippen/kerninhouden tijdens de introductiefase of gespreksfase van een volgende les nog eens aan bod te laten komen.

11. Hoe wordt rekening gehouden met de verschillen tussen de leerlingen?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties	Score	Toelichting
11.1 De methode biedt hulp aan zwakkere leerlingen om goed met het leerstofaanbod om te kunnen gaan door:	11.1.1 preteaching	☐	
	11.1.2 extra instructie tijdens de les	☐	
	11.1.3 gebruik van ondersteunend materiaal (zoals cd's met teksten voor dyslexie)	☐	
	11.1.4 herhalingsopdrachten	☐	
	11.1.5 het aanbieden van een basisprogramma	■	
	11.1.6 het aanbieden van de leerstof op verschillende taal/leesniveaus	■	
11.2 De methode biedt mogelijkheden voor betere leerlingen door:	11.2.1 aanbieden van verrijkingsstof	■	
	11.2.2 aanbieden van verrijkingsvragen/opdrachten	■	
	11.2.3 formuleren van aanvullende doelen bij de verrijking	☐	

11. Hoe wordt rekening gehouden met de verschillen tussen de leerlingen?			
Vragen + indicatoren SLO	Specificaties	Score	Toelichting
	11.2.4 toetsen van de verrijksstof	☐	
	11.2.5 het aanbieden van de leerstof op verschillende taal/leesniveaus	☒	
11.3 Er is variatie in de verwerking van de leerstof:	11.3.1 variatie in verwerkingsopdrachten naar interesse	☒	Dit wordt niet expliciet in de methode aangegeven maar er zijn mogelijkheden hiertoe door kinderen een keuze te laten maken uit de keuzetaken. Deze keuze wordt normaal gesproken door de leerkracht gemaakt.
	11.3.2 variatie in verwerkingsopdrachten naar niveau	☒	
	11.3.3 variatie in verwerkingsopdrachten naar tempo	☒	
	11.3.4 variatie in verwerkingsopdrachten naar leerstijl	☒	Dit wordt niet expliciet in de methode aangegeven maar er zijn mogelijkheden hiertoe door kinderen een keuze te laten maken uit de keuzetaken. Deze keuze wordt normaal gesproken door de leerkracht gemaakt.
11.4 De methode geeft aanwijzingen voor het variëren van de instructie.		☐	
11.5 De toetsresultaten zijn aanleiding om te differentiëren:	11.5.1 in aanbod/inhoud	☐	
	11.5.2 in doelen	☐	
	11.5.3 in instructie	☐	
	11.5.4 in verwerking	☐	

12. Hoe ziet de methode eruit?

Materiaal	Formaat (b x h)	Uitvoering	Presentatie
<i>leerkracht</i>			
Reisgids met daarin handleidingen en kopieerbladen	31 cm x 27 cm 25 cm x 31 cm (bladen A4-formaat)	ringband, harde kaft met daarin; aparte geniete katernen (handleidingen), slappe kaft	Buitenzijde: in kleur, voorzien van illustraties. Per leerjaar een specifieke kleur aan rugzijde en bovenrand Binnenzijde: zwart-wit
Voorleesboek	21 cm x 15 cm	ringband, slappe geplastificeerde kaft	Buitenzijde: paars Binnenzijde: zwart-wit
Videobanden	12 cm x 20 cm		Buitenzijde: paars
Dvd's	13,5 cm x 19 cm		Buitenzijde: paars
Cd's	14 cm x 12,5 cm		Buitenzijde: paars
Prentenboekjes	15 cm x 21 cm	geniet, slappe geplastificeerde kaft	Binnen- en buitenzijde: in kleur
Kofferplaten	42 cm x 30 cm en 21 x 30 cm	losse bladen van stevig papier	in kleur
Materiaal	Formaat (b x h)	Uitvoering	Presentatie
<i>leerling:</i>			
Leesboek	28,5 cm x 20,5 cm	harde kaft, gebonden	Buitenzijde: in kleur, voorzien van illustraties Per leerjaar een specifieke kleur. Binnenzijde: in kleur
Toetsboek	29,5 cm x 21 cm	slappe kaft, geniet	Buitenzijde: in kleur, voorzien van illustraties Per leerjaar een specifieke kleur. Binnenzijde: zwart-wit
Antwoordenboek	29,5 cm x 21 cm	slappe kaft, geniet	Buitenzijde: in kleur, voorzien van illustraties Per leerjaar een specifieke kleur. Binnenzijde: zwart-wit
Logboek	29,5 cm x 21 cm	slappe kaft, geniet	Buitenzijde: in kleur, voorzien van illustraties Per leerjaar een specifieke kleur. Binnenzijde: vnl. zwart-wit; af en toe kleur
Zoekboek	21,5 cm x 21,5 cm	spiraalbinding geplastificeerd en harde kaft	Buitenzijde: in kleur, voorzien van illustraties Per leerjaar een specifieke kleur. Binnenzijde: in kleur

13. Welke informatie staat er in de handleiding?

13. Welke informatie staat er in de handleiding?	
Vragen + indicatoren SLO	
13.1 Beschrijf de handleidingen (hier horen de groepsmappen ook bij).	<p>De handleiding voor de docent, de zogenoemde "Reisgids", bestaat uit drie delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Methodehandleiding</u> In deze handleiding wordt de verantwoording voor de methode weergegeven. Aan de orde komen zaken als de hoofdkenmerken en opbouw van de methode, de structuur van de thema's en een aantal kenmerken als aandacht voor taal, het interculturele karakter, de begripsontwikkeling en de mogelijkheden voor zelfstandig werken. • <u>Jaargroephandleiding</u> In deze handleiding wordt ingegaan op de zaken die specifiek behoren bij een bepaalde jaargroep. De jaargroephandleiding heeft vooral de functie van een naslagwerk. Er wordt een overzicht gegeven van de veelvoorkomende begrippen van de desbetreffende jaargroep. • <u>Themahandleiding</u> De themahandleiding is gericht op de praktijk en het werken met <i>De grote reis</i>. De kern van elke themahandleiding wordt gevormd door de twaalf lesbeschrijvingen. Verder is er informatie te vinden over de themalijn en het thema en worden tips en suggesties voor aanvullende activiteiten gegeven. Vanaf groep 3 zijn er ook de teksten van de voorleesverhalen en achtergrondinformatie te vinden.
13.2 Beschrijf de lessen in de handleidingen.	<p>De in de themahandleidingen opgenomen lesbeschrijvingen geven de volgende informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een beschrijving van de aanpak per lesonderdeel. • Indien voorbereiding nodig is, wordt hiervan melding gemaakt. • Extra materialen staan onder 'Nodig'. • Welk methodemateriaal (bladzijdennummers) bij de les hoort, staat onder 'Materialen'. • Voor elk gesprek worden aandachtspunten (gespreks- of lesdoelen) genoemd met bijbehorende vragen. Belangrijke woorden/begrippen zijn vetgedrukt. • Vanaf groep 5 staat onder 'Vooraf' aanvullende informatie ter introductie van de lesstof voor de leerkracht. • Bij 'Kern' staat eventueel aangegeven welke verwerkingsopdrachten en kopieerbladen ingezet kunnen worden voor de diverse niveaus.

14. In hoeverre is er aandacht voor multiculturele thema's?

14. In hoeverre is er aandacht voor multiculturele thema's?	
Vragen + indicatoren SLO	
14.1 De methode besteedt aandacht aan multiculturele aspecten en thema's, zoals bijvoorbeeld tolerantie en discriminatie, maar ook voeding, groente, fruit of diersoorten in verschillende landen.	<p>In de methode wordt aandacht besteed aan onderwerpen als discriminatie en racisme, een pluriforme samenleving en multiculturaliteit. Opvallend is dat in de lesstof (bijna) evenveel Nederlandse als buitenlandse namen/personen in teksten en illustraties voorkomen. Ook komt duidelijk de multiculturele samenleving in Nederland naar voren.</p>

15. In hoeverre is er aandacht voor de rolverdeling tussen mannen en vrouwen?

15. In hoeverre is er aandacht voor de rolverdeling tussen mannen en vrouwen?	
Vragen + indicatoren SLO	
15.1 De methode besteedt aandacht aan seksegerichte thema's.	De methode schetst een eigentijds beeld van rollenpatronen in onze samenleving: zowel mannen als vrouwen werken. Er wordt geen expliciete aandacht geschonken aan seksegerichte thema's.

